

Sygn. akt VIII U 132/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 roku w Lublinie

sprawy A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 3 grudnia 2015 roku numer (...) znak (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 132/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że A. S. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowemu od 1 sierpnia 2001 roku do 5 maja 2013 roku oraz od 6 sierpnia 2015 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż przeprowadził analizę konta ubezpieczonej, z którego wynika, że figuruje ona jako osoba zgłoszona do ubezpieczeń z tytułu prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej, a także od dnia 1 lutego 2006 roku jako wspólnik spółki jawnej. Po przeprowadzeniu postępowania Zakład nie wziął pod uwagę argumentów A. S. (1), która twierdziła, że spółka jawna od dnia 1 października 2012 roku faktycznie nie prowadzi działalności gospodarczej, natomiast nie została do tej pory wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego z uwagi na brak osiągnięcia porozumienia z drugą wspólniczką – A. S. (2). Organ rentowy wskazał, iż taka sytuacja nie uzasadnia braku podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom, ponieważ to spółka osobowa, a nie jej wspólnicy, prowadzi przedsiębiorstwo. Podleganie ubezpieczeniom należy więc odnosić do statusu wspólnika w spółce, a nie do faktycznego uczestniczenia w działalności przedsiębiorstwa, która może się zakończyć dopiero z chwilą wykreślenia spółki z rejestru (decyzja – k. 44-47 a.u.).

W dniu 14 stycznia 2016 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło pismo A. S. (1) zatytułowane (...), które zostało potraktowane przez organ rentowy jako odwołanie od powyższej decyzji. Z treści pisma wynika, że wnioskodawczyni nie zgadza się z rozstrzygnięciem organu rentowego. Argumentowała, że spółka nie prowadzi działalności od października 2012 roku, natomiast wnioskodawczyni sama nie ma możliwości wykreślenia jej z rejestru z przyczyn leżących wyłącznie po stronie drugiej wspólniczki (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4-6 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i rozważył, co następuje:

A. M. (od dnia 8 stycznia 2016 roku decyzją Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w K. zmieniła nazwisko z (...) na (...) – k. 11 a.s.) od sierpnia 2001 roku prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą Apteka (...) wraz z A. S. (2). W dniu 15 grudnia 2005 roku spółka została przekształcona w spółkę jawną w trybie przepisu art. 26 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 roku kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000, nr 94, poz. 1037). Od tamtej pory działa pod firmą (...) S., (...) spółka jawna (informacja z Krajowego Rejestru Sądowego, stan na dzień 4 sierpnia 2015 r. – k. 6-11 a.s.).

Spółka faktycznie prowadziła działalność gospodarczą do dnia 30 września 2012 roku. Zaprzestała jej ze względu na nieporozumienia pomiędzy obiema współniczkami. W dniu 2 września 2013 roku A. S. (2) wysłała do A. M. (wówczas S.) pismo, w którym poinformowała, że działając jako (...) spółki (...) sprzeciwia się samodzielnemu prowadzeniu spraw przez A. S. (1) w zakresie dokonywania wszelkich czynności związanych z funkcjonowaniem spółki oraz składania jakichkolwiek oświadczeń woli w imieniu spółki. W dniu 16 czerwca 2014 roku A. S. (2) wypowiedziała umowę spółki (sprzeciw – k. 16 a.u.; wypowiedzenie umowy spółki – k. 20 a.u.).

Ze względu na brak możliwości porozumienia (...) spółka jawna (...) do dnia dzisiejszego nie została wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Wnioskodawczyni podjęła próbę jej wykreślenia przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód z siedzibą w Ś., jednak z uwagi na nieopłacenie wniosku oraz niezłożenie go na odpowiednim formularzu urzędowym Sąd zarządził zwrot wniosku (wyjaśnienia wnioskodawczyni – k. 16v-17 a.s.; wniosek o wykreślenie – k. 21 a.u., zarządzenie – k. 42-43 a.u.).

W okresie od dnia 6 maja 2013 roku do dnia 5 sierpnia 2015 roku A. M. zatrudniona była na podstawie umowy o pracę u płatnika (...) SA (decyzja – k. 46 a.u.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumentację zgromadzoną przed organem rentowym oraz przed Sądem.

Dowody z dokumentów zostały obdarzone przez Sąd wiarą w całości. Nie budziły wątpliwości zarówno co do formy, jak i treści oraz nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd wziął pod uwagę także wyjaśnienia wnioskodawczyni, które potwierdzają stan faktyczny wynikający z dokumentacji.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W świetle art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121, ze zm.) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym obowiązkowo podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy osoby te podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Zgodnie natomiast z art. 8 ust. 6 pkt 1 cytowanej ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się współnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz współników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Jednocześnie art. 13 pkt 4 ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności

do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Dodatkowo w myśl art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581, ze zm.), osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

W niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił wobec wnioskodawczynie podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności zarówno w formie spółki cywilnej, jak i spółki jawnej.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że A. M. w gruncie rzeczy nie kwestionuje objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem okresu prowadzenia jednoosobowej działalności w ramach spółki cywilnej z A. S. (2) od miesiąca sierpnia 2001 roku, a następnie w formie spółki jawnej od dnia 15 grudnia 2005 roku do dnia 30 września 2012 roku. Wnioskodawczynie kwestionuje podleganie ubezpieczeniom od dnia 1 października 2012 roku, tj. od kiedy działalność nie była faktycznie prowadzona.

Sąd wskazuje, że stanowisko wnioskodawczynie w tym zakresie jest błędne i nie zasługuje na uwzględnienie. Aby dokonać właściwej analizy stanu prawnego należy odnieść się do przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 roku kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030, ze zm.). Zgodnie z art. 4 § 1 pkt 1 spółka jawna jest spółką osobową, natomiast zgodnie z art. 8 spółka osobowa prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą. Nie posiada ona osobowości prawnej, jednak może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana. Ponadto art. 22 § 1 kodeksu definiuje spółkę jawną jako spółkę, która „prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową”.

Jak wyraźnie wynika z powyższych przepisów, spółka jawna posiada zdolność prawną oraz prowadzi przedsiębiorstwo we własnym imieniu i pod własną firmą, co oznacza, że sama jest przedsiębiorcą. Oznacza to, iż nie działalność wspólnika w spółce jawnej, ale działalność spółki samej w sobie powoduje, iż wspólnik objęty jest obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym. Status wspólnika jest więc w pewnym sensie niezależny w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż oceny w tej kwestii dokonuje się w stosunku do spółki, a nie wspólnika. Taki pogląd zgodny jest również z linią orzecniczą. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 września 2010 roku w sprawie o sygn. II UK 82/10 (LEX nr 1112918) stwierdził, że samo pozostawanie wspólnikiem spółki osobowej stanowi prowadzenie pozarolniczej działalności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Skoro bowiem spółka jawna jest spółką, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, to obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlega każdy jej wspólnik. Z tego względu wykonywanie pozarolniczej działalności to nic innego jak posiadanie statusu wspólnika spółki jawnej prowadzącej działalność gospodarczą. Powyższy pogląd Sąd Okręgowy podziela w całości i wskazuje, że nie ma tutaj znaczenia, czy wspólnicy spółki podejmują czynności niezbędne do faktycznego wykonywania działalności, bowiem taka działalność wpisana jest już w definicję spółki. Brak faktycznego prowadzenia przedsiębiorstwa nie pozbawia także danego podmiotu statusu spółki prawa handlowego.

Kolejną kwestią podlegającą rozpatrzeniu jest okres, w którym spółka prowadzi działalność, a więc w konsekwencji okres podlegania ubezpieczeniom przez jej wspólników. Artykuł 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wyraźnie stanowi, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność są objęci ubezpieczeniem od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 25¹ § 1 spółka jawna powstaje, a więc i rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności z chwilą wpisu do rejestru. W przedmiotowej sprawie spółka (...) powstała zatem z dniem 15 grudnia 2005 roku. Do tej pory nie zaprzestała jednak działalności, przy czym sposób jej likwidacji został przedstawiony wnioskodawczynie w uzasadnieniu zarządzenia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 9 października 2014 roku (k. 42-43 a.u.). Skoro więc spółka nadal figuruje

w rejestrze przedsiębiorców, to oznacza, że nadal prowadzi działalność zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym objęcie wspólników obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym przez organ rentowy jest słuszne.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika również, aby spółka jawna (...) w którymkolwiek momencie zawiesiła działalność gospodarczą.

W celu uzupełnienia powyższych rozważań, w ramach porównania należy odnieść się także do przepisów regulujących pozarolniczą działalność prowadzoną przez osoby fizyczne w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej, samodzielnie, bądź w ramach spółki cywilnej. W takim wypadku faktyczne nieprowadzenie działalności gospodarczej, pomimo jej zarejestrowania, może powodować brak podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom. Wszystkie tego typu przypadki należy jednak rozpatrywać indywidualnie (wyrok SA w Łodzi z 22 stycznia 2015 roku, III AUa 374/14, LEX nr 1661197). Taka regulacja wynika z innego statusu przedsiębiorcy i wspólnika. Wspólnik nie jest przedsiębiorcą, ponieważ jest nim spółka. Przedsiębiorcą jest natomiast osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584, ze zm.), w związku z czym to bezpośrednio do niego odnoszą się przepisy regulujące objęcie ubezpieczeniem społecznym. W przeciwieństwie do wspólnika, gdzie z racji braku posiadania statusu przedsiębiorcy, przepisy odnoszą się właśnie do spółki.

W niniejszej sprawie A. M. była (...) spółki jawnej (...) wpisanej do rejestru przedsiębiorców z dniem 15 grudnia 2005 roku. Od tamtej pory jej status nie zmienił się, mimo istnienia podstaw do wykreślenia spółki. W związku z tym wnioskodawczyni przez cały sporny okres posiada status wspólnika spółki jawnej, która działa jako przedsiębiorca i w związku z tym jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.